

Voorstel aan de gemeenteraad

Portefeuillehouder

J. van Veen

Datum collegebesluit

15 december 2020

Opsteller

E. Stellingwerf

Registratie

PM

Agendapunt

Ontwerp-Omgevingsvisie
Heerenveen

Onderwerp

Ontwerp-Omgevingsvisie Heerenveen

Voorgesteld besluit

1. De ontwerp-Omgevingsvisie vast te stellen
2. De ontwerp-Omgevingsvisie vrij te geven voor dialoog met inwoners, organisaties en ketenpartners

Inleiding

Op 22 juni 2020 heeft de gemeenteraad de Beleidskoers fysieke leefomgeving vastgesteld als kader voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie. Daarmee bepaald wat de komende jaren de ambities, kernopgaven en beleidsuitgangspunten voor de fysieke leefomgeving zijn. In de Beleidskoers staat wat we in 2040 willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen tot 2030.

Op basis van deze Beleidskoers en de inbreng vanuit de Omgevingsdialogen is een ontwerp-Omgevingsvisie uitgewerkt. Belangrijkste toevoeging ten opzichte van de Beleidskoers is dat een aantal elementen (kernkwaliteiten, opgaven en ambities) zijn vertaald naar gebieden, zodat deze betrokken kunnen worden bij de afweging over concrete initiatieven (hoofdstuk 6 Omgevingsvisie). Ook is er een uitvoeringshoofdstuk opgenomen. Het thematische deel van de visie (hoofdstuk 5) is op ondergeschikte punten aangepast, bijvoorbeeld omdat er in de tussentijd nieuw beleid is vastgesteld.

Het college ziet de ontwerp-Omgevingsvisie als vertrekpunt voor dialoog met de raad, met inwoners, met betrokken organisaties en ketenpartners. Richting de vaststelling is er ruimte voor verbeteringen en aanpassingen.

Na het vrijgeven van de ontwerp-Omgevingsvisie door uw raad wordt de Omgevingsdialoog uit 2019 vervolgd (zie communicatie). Met de inbreng uit de dialoogronde, wordt de definitieve Omgevingsvisie uitgewerkt (versie 1.0). Daarbij zullen we de inbreng van partijen steeds toetsen aan het eerder vastgestelde kader: de Beleidskoers fysieke leefomgeving. Na verwachting wordt de Omgevingsvisie 1.0 in het tweede kwartaal van 2021 ter besluitvorming voorgelegd. Na de vaststelling wordt met de raad verder invulling geven aan de uitvoering en evaluatie van de Omgevingsvisie.

Motivering

Beoogd effect

Een vastgestelde ontwerp-Omgevingsvisie die het vertrekpunt vormt voor de dialoog met inwoners, organisaties en ketenpartners.

Argumenten

1.1 De raad stelt de hoofdlijnen van het beleid vast en met het vaststellen van de ontwerp-Omgevingsvisie geeft de raad verder invulling aan het beleid

De gemeenteraad is op basis van de Omgevingswet bevoegd tot het vaststellen van de Omgevingsvisie. Het instrument Omgevingsvisie is voor de raad des te belangrijker, omdat het college straks de uitwerkingen van het beleid (in programma's) vaststelt.

Door ook een tussenproduct als de ontwerp-Omgevingsvisie ter besluitvorming voor te leggen aan de raad, wordt maximaal recht gedaan aan het eigenaarschap en zeggenschap van de raad over dit instrument. Tijdens de raadsbehandeling kunnen de raadsleden aandachtspunten meegeven voor de uitwerking van de vast te stellen Omgevingsvisie 1.0 of over de stappen daarna: het opstellen van programma's en de vormgeving van monitoring en evaluatie.

2.1 Een vervolg op het dialoogproces is gewenst

in 2019 is veel geïnvesteerd in dialoog met inwoners en organisaties. Tijdens het opstellen van de Beleidskoers fysieke leefomgeving en de ontwerp-Omgevingsvisie zijn de deelnemers van de dialoogsessies en andere betrokkenen geïnformeerd aan de hand van meerdere nieuwsbrieven. In lijn met de geest van de Omgevingswet, waarbij het betrekken van inwoners en belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid belangrijker wordt, willen we dit dialoogproces graag voortzetten.

Risico's of kanttekeningen

1.1 Niet vaststellen leidt mogelijk tot vertraging van het plantraject voor de definitieve Omgevingsvisie

Zonder een besluit van de raad over de ontwerp-Omgevingsvisie kunnen wij nog geen vervolgstappen zetten. Dit heeft als gevolg dat het project Omgevingsvisie als geheel vertraagd en verder doorschuift in de tijd. Financiële gevolgen zijn nog moeilijk te kwantificeren, maar in algemene zin geldt dat er minder efficiënt kan worden gewerkt en er langer een beroep moet worden gedaan op verschillende collega's. Dit vergroot de kans op budgetoverschrijdingen.

1.2 Covid-19 heeft mogelijk lange termijngevolgen, die leiden tot nieuwe inzichten

Op de langere termijn heeft de Covid-19-pandemie gevolgen voor de economie en de samenleving. Het is mogelijk dat de woningmarkt, toerisme en detailhandel blijvend veranderen. Bijvoorbeeld doordat we meer blijven thuiswerken en online gaan winkelen. Omdat de permante gevolgen nog niet goed zijn in te schatten, is er voor gekozen om hier in de ontwerp-Omgevingsvisie nog niet op vooruit te lopen. In de evaluatie en monitoring wordt hier wel nadrukkelijk aandacht aan besteed. Permanente gevolgen van de Covid-19-pandemie worden daardoor meegenomen bij toekomstige actualisaties van de Omgevingsvisie.

1.3 Omgevingswet en -visie brengen een nieuwe werkwijze met zich mee

Eén van de uitgangspunten van de Omgevingswet is dat het gemeenten in staat stelt om meer maatwerk met het 'ja-mits' principe toe te passen, gemeenten krijgen meer

bevoegdheden eigen regels op te stellen en afwegingsruimte te creëren. Dit past prima in het verlengde van het 'Werken vanuit de bedoeling' gedachtengoed van onze gemeente. Naast het uitgangspunt van meer maatwerk is er vanuit de Omgevingswet ook het uitgangspunt van snellere besluitvorming. Het in werking treden van de Omgevingswet vraagt van gemeenten dat zij in 8 weken tijd een beslissing nemen over een Omgevingsvergunning.

De ervaringen die we nu in het reguliere werk en bij de eerste pilots in het kader van de omgevingswet op doen met het werken vanuit de bedoeling in combinatie met de snellere dienstverlening leert ons dat de behoefte aan maatwerk groot is en dit meer tijd kost dan het werken vanuit de oude 'nee-tenzij' gedachte.

De nieuwe werkwijze vraagt ook iets van de competenties van onze medewerkers. Daarbij is nog niet duidelijk in hoeverre we dit kunnen opvangen binnen de bestaande formatie en opleidingsbudgetten. In het jaar voorafgaand aan het in werking treden van de Omgevingswet zullen we de (financiële) gevolgen hiervan verder in beeld brengen.

2.1 Inwoners en organisaties herkennen zich niet in de visie

Met een intensieve Omgevingsdialoog vooraf is het onze inzet het draagvlak voor de visie te maximaliseren en dat er wederzijds begrip is voor elkaars standpunten. We verwachten dat het aantal zienswijzen op de ontwerp-Omgevingsvisie hierdoor beperkt kan blijven. Mocht onverhoopt blijken dat er zwaarwegende en breed gedragen zienswijzen zijn, dan zijn er richting de vaststelling nog mogelijkheden om de visie aan te passen.

Alle schriftelijke zienswijzen die binnenkomen zullen we ook voorzien van een schriftelijke reactie. De inbreng van inwoners en organisaties wordt daarbij getoetst aan de eerder vastgestelde Beleidskoers fysieke leefomgeving. Tot de vaststelling van de Omgevingsvisie is dit het kader dat de raad heeft meegegeven.

2.2 Afstemming is niet optimaal door de Covid-19-pandemie

Het risico bestaat dat door Covid-19 minder mensen zich geroepen voelen om deel te nemen aan het dialoogproces. Bijvoorbeeld doordat zij een drempel ervaren bij de deelname aan digitale bijeenkomsten. We kijken daarom ook wat we hierin kunnen leren van succesvolle voorbeelden van andere gemeente en andere projecten bij de gemeente.

Communicatie en participatie

Betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden

Door de Covid-19 zijn wij genooddaakt om de dialoog met inwoners en organisaties op digitale wijze vorm te geven. Daar zijn al gelukkig al verschillende (succesvolle) voorbeelden van. De kernvraag die tijdens de dialoog centraal staat is de volgende: herkennen de inwoners en organisaties zich in de ambities en uitgangspunten en de concrete vertaling naar gebieden? Net als bij de Omgevingsdialogen in 2019 is het waardevol als (een vertegenwoordiging van) uw raad aanwezig is als toehoorder. Hiervoor ontvangt de raad een uitnodiging zodra de data bekend zijn.

De mogelijkheden tot interactie tijdens de bijeenkomst moeten we nog invullen. Wij zien daarin een rol voor de inwoners en organisaties die ook tijdens de eerste twee dialoogronden in 2019 betrokken zijn. Belangrijk aandachtspunt is dat de Omgevingsvisie te veelomvattend is om alle onderwerpen en deelgebieden aan de orde te laten komen.

